

***OCENA ODPOWIEDNIOŚCI
CZŁONKÓW ZARZĄDU,
RADY NADZORCZEJ
I OSÓB PEŁNIĄCYCH KLUCZOWE
FUNKCJE – CZĘŚĆ I***

Piotr Pawłowski

Departament Licencji Bankowych

8 lipca 2019 r.

Ocena odpowiedniości członków zarządu, rady nadzorczej i osób pełniących kluczowe funkcje – ewolucja obowiązujących regulacji

DOTYCHCZASOWY STAN PRAWNY

Dyrektywa CRD IV

Artykuł 91 Organ zarządzający

(od dnia 17 lipca 2013 r. do dnia 26 czerwca 2019 r.)

1. Członkowie organu zarządzającego zawsze cieszą się wystarczająco dobrą opinią i posiadają wystarczającą wiedzę, umiejętności i doświadczenia do wykonywania swoich obowiązków. Ogólny skład organu zarządzającego odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres doświadczeń. Członkowie organu zarządzającego spełniają w szczególności wymagania określone w ust. 2-8.

2. Wszyscy członkowie organu zarządzającego poświęcają wystarczająco dużo czasu wykonywaniu swoich funkcji w instytucji.

3. Liczba funkcji dyrektorskich, jaką członek organu zarządzającego może pełnić jednocześnie, uwzględnia indywidualne okoliczności oraz charakter, skalę i stopień złożoności działalności instytucji. Jeżeli instytucja jest istotna ze względu na swoją wielkość, strukturę organizacyjną, a także charakter, zakres i stopień złożoności prowadzonej przez nią działalności, członkowie jej organu zarządzającego nie mogą sprawować, począwszy od dnia 1 lipca 2014 r., jednocześnie więcej niż jednej z następujących kombinacji funkcji dyrektorskich, chyba że reprezentują państwo członkowskie:

a) jedna funkcja dyrektora wykonawczego i dwie funkcje dyrektora niewykonawczego;

b) cztery funkcje dyrektora niewykonawczego.

4. Na użytek ust. 3 następujące funkcje liczone są jako jedna funkcja dyrektorska:

a) funkcje dyrektora wykonawczego lub niewykonawczego sprawowane w ramach tej samej grupy;

b) funkcje dyrektora wykonawczego lub niewykonawczego sprawowane w ramach:

(i) instytucji, które są objęte tym samym instytucjonalnym systemem ochrony, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia CRR, lub

(ii) przedsiębiorstw (w tym jednostek niefinansowych), w których instytucja posiada znaczny pakiet akcji.

5. Funkcje dyrektorskie w organizacjach, które nie realizują celów głównie komercyjnych nie są brane pod uwagę na użytek ust. 3.

6. Właściwe organy mogą zezwolić członkom organu zarządzającego na sprawowanie jednej dodatkowej funkcji dyrektora niewykonawczego; Właściwe organy regularnie informują EUNB o takich zezwoleniach.

7. organ zarządzający posiada jako całość odpowiednią wiedzę, umiejętności i doświadczenie, by zrozumieć działalność instytucji, w tym główne ryzyka;

8. poszczególni członkowie organu zarządzającego działają w sposób uczciwy i etyczny oraz zachowują niezależność osądu, tak by móc w razie konieczności skutecznie oceniać i kwestionować decyzje kadry kierowniczej wyższego szczebla i by móc skutecznie nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji przez kierownictwo.

9. Instytucje przeznaczają odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe na wprowadzenie w obowiązki i szkolenie członków organu zarządzającego.

10. Państwa członkowskie lub właściwe organy nakładają na instytucje i ich komitety ds. nominacji obowiązek uwzględniania szerokiego zestawu cech i kompetencji przy zatrudnianiu członków organu zarządzającego i wprowadzenia w tym celu polityki propagującej różnorodność w ramach organu zarządzającego.

Szczegółowe wytyczne co do:

- a) pojęcia "**poświęcania wystarczającej ilości czasu**" przez członka organu zarządzającego na wykonywanie jego funkcji, w odniesieniu do indywidualnych okoliczności oraz charakteru, skali i stopnia złożoności działalności instytucji;
- b) pojęcia "**posiadania przez organ zarządzający jako całość odpowiedniej wiedzy, umiejętności i doświadczenia**", o czym mowa w ust. 7;
- c) pojęć: "**uczciwości**", "**etyki**" i "**niezależności osądu**" członka organu zarządzającego, o czym mowa w ust. 8;
- d) pojęcia "**odpowiednich zasobów ludzkich i finansowych na wprowadzanie w obowiązki i szkolenie członków organu zarządzającego**", o czym mowa w ust. 9;
- e) pojęcia "**różnorodności**", którą należy uwzględniać przy wyborze członków organu zarządzającego, o czym mowa w ust. 10.

zawarto w wytycznych EBA oraz ESMA w sprawie oceny odpowiedniości członków (w tym prezesów) organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2017/12).

AKTUALNY STAN PRAWNY (ZMIANY WPROWADZONE DYREKTYWĄ CRD V)

(od dnia 1 listopada 2015 r.)

Dyrektywa CRD IV

Artykuł 91 Organ zarządzający

(od dnia 27 czerwca 2019 r.)

1. Instytucje, finansowe spółki holdingowe i finansowe spółki holdingowe o działalności mieszanej, ponoszą główną odpowiedzialność za zapewnienie, by członkowie organu zarządzającego zawsze cieszyli się odpowiednio dobrą opinią i posiadali wystarczającą wiedzę, umiejętności i doświadczenie do wykonywania swoich obowiązków. Członkowie organu zarządzającego spełniają w szczególności wymagania określone w ust. 2-8.

W przypadku gdy członkowie organu zarządzającego nie spełniają wymogów określonych w niniejszym ustępie, właściwe organy są uprawnione do odwołania takich członków z organu zarządzającego. Właściwe organy w szczególności sprawdzają, czy wymogi określone w niniejszym ustępie są nadal spełniane, jeżeli mają uzasadnione podstawy, by podejrzewać, że dokonano lub usiłowano dokonać prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub że istnieje podwyższone ryzyko takich czynów w związku z tą instytucją.

7. Organ zarządzający posiada jako całość odpowiednią wiedzę, umiejętności i doświadczenie, by zrozumieć działalność instytucji, w tym główne rodzaje ryzyka. Ogólny skład organu zarządzającego odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres doświadczenia.
8. Poszczególni członkowie organu zarządzającego działają w sposób uczciwy i etyczny oraz zachowują niezależność osądu, tak by móc w razie konieczności skutecznie oceniać i kwestionować decyzje kadry kierowniczej wyższego szczebla i by móc skutecznie nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji przez kierownictwo. Bycie członkiem organów spółek powiązanych lub podmiotów powiązanych samo w sobie nie stanowi przeszkody w działaniu z zachowaniem niezależności osądu.

obowiązek prospółnotowej wykładni zapisów ustawy Prawo bankowe wprowadzonych w celu implementacji prawa UE

art. 291 ust. 1 oraz art. 288 akapit 3 Traktatu o Funkcjonowaniu UE

W celu ustanowienia spójnych, wydajnych i skutecznych praktyk nadzorczych (...) oraz zapewnienia wspólnego, jednolitego i spójnego stosowania prawa Unii, EBA wydaje wytyczne i zalecenia skierowane do właściwych organów lub instytucji finansowych.

Właściwe organy i instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, aby zastosować się do tych wytycznych i zaleceń.

art. 16 ust. 1 i 3 Rozporządzenia ws. ustanowienia EBA

Przy wykonywaniu swoich zadań KNF uwzględnia wytyczne i zalecenia EBA.

W przypadku nieuwzględnienia wytycznych lub zaleceń EBA KNF podaje powody ich nieuwzględnienia.

art. 133 ust. 1a ustawy Prawo bankowe

Organy administracji publicznej bez uzasadnionej przyczyny nie odstępują od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym.

art. 8 § 2 k.p.a.

POPZREDNI STAN PRAWNY

(od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 31 października 2015 r.)

Art. 22. 2. Członków rady nadzorczej powołuje i odwołuje walne zgromadzenie.

3. Bank informuje KNB* o składzie rady nadzorczej oraz o zmianie jej składu niezwłocznie po jej powołaniu lub po dokonaniu zmiany jej składu.

---

* - od dnia 1 stycznia 2008 r. – KNF

AKTUALNY STAN PRAWNY (ZMIANY) (od dnia 1 listopada 2015 r.)

Art. 22. 2. Członków rady nadzorczej banku powołuje i odwołuje walne zgromadzenie, uwzględniając ocenę spełniania wymogów, o których mowa w art. 22aa.

3. Bank niezwłocznie po powołaniu rady nadzorczej i dokonaniu zmiany jej składu przekazuje KNF informację o składzie rady nadzorczej i zmianie jej składu oraz wynikającą z oceny, o której mowa w ust. 2, informację o spełnieniu przez członków rady nadzorczej, których dotyczy informacja, wymogów określonych w art. 22aa.

POPZREDNI STAN PRAWNY

(od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 31 października 2015 r.)

Art. 22a. 1. Zarząd banku składa się co najmniej z trzech osób fizycznych powoływanych i odwoływanych przez radę nadzorczą, z zastrzeżeniem art. 22b.

2. Rada nadzorcza informuje KNB* o składzie zarządu oraz o zmianie jego składu niezwłocznie po jego powołaniu lub po dokonaniu zmiany jego składu. Rada nadzorcza informuje KNB* także o członkach zarządu, którym w ramach podziału kompetencji podlega w szczególności zarządzanie ryzykiem kredytowym i komórka audytu wewnętrznego.

---

* - od dnia 1 stycznia 2008 r. – KNF

AKTUALNY STAN PRAWNY (ZMIANY) (od dnia 1 listopada 2015 r.)

Art. 22a. 1. Zarząd banku składa się co najmniej z trzech osób fizycznych powoływanych i odwoływanych przez radę nadzorczą, z zastrzeżeniem art. 22b. **Rada nadzorcza, powołując lub odwołując członków zarządu banku, uwzględnia ocenę spełniania wymogów, o których mowa w art. 22aa.**

2. Rada nadzorcza niezwłocznie po powołaniu zarządu i po dokonaniu zmiany jego składu przekazuje KNF informację o składzie zarządu i zmianie jego składu oraz wynikającą z **oceny, o której mowa w ust. 1, informację o spełnieniu przez członków zarządu wymogów, o których mowa w art. 22aa.** Rada nadzorcza informuje KNF także o zatwierdzeniu i zmianie wewnętrznego podziału kompetencji w zarządzie banku.

DOTYCHCZASOWY STAN PRAWNY (regulacja wprowadzona od dnia 1 listopada 2015 r.)

(od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 3 maja 2019 r.)

Art. 22aa. 1. Członkowie zarządu i rady nadzorczej banku powinni mieć wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, oraz dawać rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

2. Liczba funkcji członka zarządu lub rady nadzorczej pełnionych jednocześnie przez członka zarządu lub rady nadzorczej banku powinna być uzależniona od indywidualnych okoliczności oraz charakteru, skali i stopnia złożoności działalności banku.

3. Członek zarządu lub rady nadzorczej banku istotnego może pełnić jednocześnie nie więcej niż:

- 1) jedną funkcję członka zarządu i dwie funkcje członka rady nadzorczej albo
- 2) cztery funkcje członka rady nadzorczej.

4. Za jedną funkcję, o której mowa w ust. 3, uznaje się:

- 1) funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach należących do tej samej grupy kapitałowej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 44 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, 398, 650 i 1629);
- 2) funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w:

- a) podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia CRR, lub

b) podmiotach, w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 rozporządzenia nr 575/2013.

5. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do funkcji pełnionych przez członka zarządu lub rady nadzorczej banku w podmiotach nieprowadzących działalności gospodarczej, jak również do reprezentantów Skarbu Państwa.

6. **Na wniosek rady nadzorczej KNF, biorąc pod uwagę w szczególności zakres, skalę i złożoność działalności prowadzonej przez bank, może wyrazić zgodę na pełnienie przez członka zarządu lub rady nadzorczej banku istotnego jednej dodatkowej funkcji członka rady nadzorczej ponad ograniczenia przewidziane w ust. 3 i 4**, jeżeli nie zagrazi to należytemu wykonywaniu przez członka zarządu lub rady nadzorczej powierzonych mu obowiązków w banku. KNF informuje EBA o wydanych zgodach.

7. **Członkowie zarządu i rady nadzorczej banku są obowiązani pełnić swoje funkcje w sposób uczciwy i rzetelny oraz kierować się niezależnością osądu**, aby zapewnić skuteczną ocenę i weryfikację podejmowania i wykonania decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem bankiem.

8. Bank jest obowiązany zapewnić **środki niezbędne do przygotowania członków zarządu i rady nadzorczej banku do pełnienia przez nich funkcji i środki niezbędne do ich szkolenia**.

9. Przy wyborze kandydatów na członków zarządu lub rady nadzorczej banku właściwy organ banku uwzględnia cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia potrzeby zapewnienia prawidłowości realizacji zadań przez zarząd lub radę nadzorczą.

AKTUALNY STAN PRAWNY (DODATKOWE ZMIANY I NOWE REGULACJE)

(od dnia 4 maja 2019 r.)

Art. 22aa. 1. Członkowie zarządu i rady nadzorczej banku powinni mieć wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, oraz dawać rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Rękojmia, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, odnosi się w szczególności do reputacji, uczciwości i rzetelności danej osoby oraz zdolności do prowadzenia spraw banku w sposób ostrożny i stabilny.

Art. 22aa. 10. W celu zapewnienia ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem, bank identyfikuje inne niż wymienione w ust. 1 kluczowe funkcje w banku, z którymi związany jest zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności umożliwiający wywieranie znaczącego wpływu na kierowanie bankiem. Bank zapewnia, że osoby pełniące te funkcje spełniają odpowiednio wymagania określone w ust. 1.

POPZEDNI STAN PRAWNY

(od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 31 października 2015 r.)

Art. 22b. 1. Powołanie dwóch członków zarządu banku, w tym prezesa, następuje za zgodą KNB.* Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje rada nadzorcza.

3. KNB* odmawia wyrażenia zgody na powołanie osoby, o której mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) była ona karana za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe, z wyłączeniem przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego,
- 2) spowodowała udokumentowane straty w miejscu pracy albo w związku z pełnieniem funkcji członka organu osoby prawnej,
- 3) został wobec niej orzeczony zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika przedsiębiorcy, członka rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej w spółce akcyjnej, spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub w spółdzielni,

4) nie spełnia wymagań określonych w art. 30 ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem ust. 4.

---

* - od dnia 1 stycznia 2008 r. - KNF

Art. 30. 1. Utworzenie banku może nastąpić, jeżeli:

2) założyciele oraz osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu, w tym prezesa, dają rekojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem, przy czym co najmniej dwie osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do kierowania bankiem oraz udowodnioną znajomość języka polskiego,

5. KNB* może odmówić wyrażenia zgody na powołanie osoby wymienionej w ust. 1, jeżeli:

1) jest prowadzone przeciwko niej postępowanie karne lub postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe,

2) była karana za przestępstwo inne niż określone w ust. 3 pkt 1.

6. Jeżeli powołanie członków zarządu, w tym prezesa, dotyczy kolejnej kadencji tych samych osób, nie stosuje się w stosunku do nich przepisu ust. 1, o ile w stosunku do nich nie zachodzą przesłanki określone w ust. 3 i 5.

---

* - od dnia 1 stycznia 2008 r. - KNF

AKTUALNY STAN PRAWNY (ZMIANY) (od dnia 1 listopada 2015 r.)

Art. 22b. 1. Powołanie prezesa zarządu banku i członka zarządu banku, o którym mowa w art. 22a ust. 4, a także powierzenie funkcji członka zarządu banku, o którym mowa w tym przepisie, powołanemu członkowi zarządu następuje za zgodą KNF. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje rada nadzorcza.

3. KNF odmawia wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1, jeżeli osoba, której dotyczy wnioszek o wyrażenie zgody:

1) nie spełnia wymogów określonych w art. 22aa;

2) była karana za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe, z wyłączeniem przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego;

3) nie dopełniła obowiązku, o którym mowa w art. 138 ust. 4a - w przypadku osoby pełniącej funkcję członka zarządu banku;

4) nie posiada udowodnionej znajomości języka polskiego.

6. Jeżeli nie zachodzą przesłanki określone w ust. 3, przepisu ust. 1 nie stosuje się do powołania na kolejną kadencję osób wymienionych w ust. 1 oraz do powołania w skład pierwszego zarządu banku osób zatwierdzonych w zezwoleniu na utworzenie tego banku.

NOWA REGULACJA (po 1 listopada 2015 r.)

Art. 22d. 1. W przypadku gdy członek rady nadzorczej lub zarządu banku nie spełnia wymogów określonych w art. 22aa, KNF może wystąpić do właściwego organu banku z wnioskiem o jego odwołanie.

2. KNF może zawiesić w czynnościach członka rady nadzorczej lub zarządu banku, o których mowa w ust. 1, do czasu podjęcia przez właściwy organ banku uchwały w sprawie wniosku o jego odwołanie.

3. Rada nadzorcza może delegować członka rady nadzorczej, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członka zarządu, który został zawieszony.

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje

Poświęcanie wystarczającej ilości czasu przez członka organu zarządzającego

- **Institucje będą oceniać, czy członek organu zarządzającego może poświęcić wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich funkcji i obowiązków**, w tym na zrozumienie działalności instytucji, jej głównych ryzyk i skutków wynikających z prowadzenia działalności oraz strategii dotyczącej ryzyka. (pkt 41)
- Przy ocenie dotyczącej poświęcania wystarczającej ilości czasu przez członka, instytucje wezmą pod uwagę co najmniej:
  - a) **liczbę funkcji dyrektorskich w spółkach finansowych lub niefinansowych pełnionych przez danego członka w tym samym czasie, uwzględniając możliwe synergie w przypadku pełnienia tych funkcji w tej samej grupie**, w tym działanie w imieniu osoby prawnej lub w charakterze zastępcy członka organu zarządzającego;
  - b) **rozmiar, charakter, zakres i stopień złożoności działalności podmiotu**, w którym członek pełni funkcję dyrektorską, oraz w szczególności czy podmiot jest podmiotem spoza UE;
  - c) **obecność geograficzną członka oraz czas podróży wymagany w przypadku tego stanowiska;**
  - d) **liczbę posiedzeń planowanych dla organu zarządzającego;**
  - e) **funkcje dyrektorskie w organizacjach, które nie dążą do osiągnięcia celów głównie komercyjnych, pełnione przez członka w tym samym czasie;**

Poświęcanie wystarczającej ilości czasu przez członka organu zarządzającego

- f) **wszelkie konieczne posiedzenia** zwoływane w szczególności z właściwymi organami lub innymi wewnętrznymi lub zewnętrznymi akcjonariuszami poza planowanymi formalnymi posiedzeniami organu zarządzającego;
- g) **charakter określonego stanowiska oraz obowiązki członka**, w tym szczególne funkcje takie jak CEO, prezesa lub przewodniczącego bądź członka komitetu, czy członek sprawuje funkcję wykonawczą czy niewykonawczą oraz potrzebę uczestnictwa przez tego członka w posiedzeniach w spółce wymienionej w lit. a) oraz w instytucji.
- h) **inną zewnętrzną działalność zawodową lub polityczną oraz inne funkcje i mające znaczenie działania prowadzone w sektorze finansowym lub poza nim** zarówno na terytorium UE, jak i poza nim;
- i) **konieczne wprowadzenie w obowiązki i szkolenie**;
- j) **inne istotne obowiązki członka**, które instytucja uważa za konieczne uwzględnić przy dokonywaniu oceny poświęcania wystarczającej ilości czasu przez członka; oraz
- k) **dostępna mającą znaczenie analizę porównawczą dotyczącą poświęcania czasu**, w tym analizę porównawczą przekazaną przez EUNB. (pkt 43)

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Odpowiedni poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia

- **Członkowie organu zarządzającego będą posiadać aktualną wiedzę w zakresie działalności instytucji i związanych z nią ryzyk na poziomie współmiernym do swoich obowiązków.** Będzie obejmowała ona odpowiednią wiedzę w zakresie dziedzin, za które dany członek nie jest bezpośrednio odpowiedzialny indywidualnie, ale zbiorowo wraz z innymi członkami organu zarządzającego. (pkt 58)
- **Członkowie organu zarządzającego wykażą się jasnym zrozumieniem zasad zarządzania instytucją, swoich zadań i obowiązków i, jeśli dotyczy, struktury grupy oraz potencjalnych konfliktów interesu, które mogą w związku z tym wynikać.** Członkowie organu zarządzającego będą przyczyniać się do wprowadzenia odpowiedniego poziomu kultury, wartości korporacyjnych i zachowania w ramach organu zarządzającego i instytucji. (pkt 59)
- **W związku z tym przy ocenie odpowiedniego poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji uwzględniane będą:**
  - a) **rola i obowiązki wypełniane na stanowisku oraz wymagane zdolności;**
  - b) **wiedza i umiejętności zdobyte w wyniku edukacji, szkoleń i praktyki;**
  - c) **doświadczenie praktyczne i zawodowe zdobyte na poprzednich stanowiskach; oraz**
  - d) **wiedza i umiejętności zdobyte i potwierdzone profesjonalnym zachowaniem się członka organu zarządzającego.** (pkt 60)

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Odpowiedni poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia

- Uwzględnione zostaną poziom i profil wykształcenia członka oraz czy odnosi się on do usług bankowych i finansowych lub innych mających znaczenie dziedzin. **Jako mające znaczenie dla sektora usług finansowych może być uważane w szczególności wykształcenie w zakresie bankowości i finansów, ekonomii, prawa, rachunkowości, audytu, administracji, regulacji finansowych, technologii informacyjnej i metod ilościowych.** (pkt 62)
- Ocena nie będzie ograniczona do poziomu edukacji członka ani potwierdzenia określonego okresu stażu w instytucji. Przeprowadzona zostanie bardziej szczegółowa analiza praktycznego doświadczenia członka, ponieważ wiedza i umiejętności uzyskane na poprzednich stanowiskach zależą od charakteru, skali i stopnia złożoności działalności, jak i również funkcji, którą członek w niej pełnił. (pkt 63)
- **Przy ocenie poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia członka organu zarządzającego uwzględnione zostanie doświadczenie teoretyczne i praktyczne w zakresie:**
  - a) **rynków bankowych i rynków finansowych;**
  - b) **wymogów prawnych i ram regulacyjnych;**
  - c) **planowania strategicznego, rozumienia strategii działalności lub biznesplanu instytucji oraz ich realizacji;**
  - d) **zarządzania ryzykiem (identyfikowania, oceny, monitorowania, kontrolowania i minimalizacji głównych rodzajów ryzyka dotyczącego instytucji);**

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Odpowiedni poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia

e) księgowości i audytu;

f) oceny efektywności zasad obowiązujących w instytucji zapewniających skuteczne zarządzanie, nadzór i kontrolę; oraz

g) interpretacji informacji finansowych instytucji, identyfikacji kluczowych kwestii w oparciu o te informacje oraz odpowiednich kontroli i środków. (pkt 64)

➤ **Członkowie organu zarządzającego pełniący funkcje kierownicze będą posiadali dostateczne doświadczenie praktyczne i zawodowe zdobyte na stanowisku kierowniczym zajmowanym przez wystarczająco długi okres czasu.** Przy ocenie mogą być uwzględniane stanowiska zajmowane przez krótki okres czasu, jednak zajmowanie tylko takich stanowisk nie wystarczy, aby przyjąć, że członek posiada wystarczające doświadczenie. **Dokonując oceny doświadczenia praktycznego i zawodowego zdobytego na poprzednich stanowiskach, należy wziąć pod uwagę w szczególności:**

a) **charakter zajmowanego stanowiska kierowniczego oraz jego poziom w hierarchii;**

b) staż;

c) **charakter i stopień złożoności działalności, w której zajmowane było stanowisko, w tym jej strukturę organizacyjną;**

d) **zakres kompetencji, uprawnień w zakresie procesu decyzyjnego oraz obowiązków członka;**

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Odpowiedni poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia

e) wiedzę techniczną uzyskaną na stanowisku;

f) liczbę podległych pracowników. (pkt 65)

➤ **Członkowie organu zarządzającego pełniące funkcję nadzorczą będą w stanie konstruktywnie kwestionować decyzje organu zarządzającego pełniącego funkcję kierowniczą oraz efektywnie go nadzorować. Odpowiedni poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia w zakresie skutecznego pełnienia funkcji nadzorczych mógł zostać zdobyty na odpowiednich stanowiskach akademickich lub administracyjnych bądź poprzez zarządzanie, nadzór lub kontrolę instytucji finansowych lub innych firm. (pkt 66)**

Kryterium odpowiedniości zbiorowej

➤ **Organ zarządzający jako całość będzie w stanie zrozumieć charakter działalności instytucji, w tym główne ryzyka. Kryteria te będą stosowane oddzielnie dla organu zarządzającego pełniącego funkcję kierowniczą oraz organu zarządzającego pełniącego funkcję nadzorczą, chyba że wyraźnie określono inaczej w niniejszej części. (pkt 67)**

➤ **Członkowie organu zarządzającego będą w stanie jako całość podejmować odpowiednie decyzje dotyczące modelu biznesowego, gotowości do podejmowania ryzyka, strategii oraz rynków, w których instytucja funkcjonuje. (pkt 68)**

➤ **Członkowie organu zarządzającego pełniące funkcję nadzorczą jako całość będą w stanie skutecznie kwestionować i monitorować decyzje podjęte przez organ zarządzający pełniący funkcję kierowniczą. (pkt 69)**

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Kryterium odpowiedniości zbiorowej

- Wszystkie dziedziny wiedzy wymagane dla działalności gospodarczej instytucji będą zapewniane przez organ zarządzający posiadający jako całość odpowiednią ich znajomość wśród członków organu zarządzającego. Zapewniona będzie dostateczna liczba członków posiadających wiedzę w zakresie każdej z dziedzin pozwalającą na omówienie podejmowanych decyzji. Członkowie organu zarządzającego będą posiadać jako całość umiejętności pozwalające na przedstawienie swoich poglądów oraz wpływanie na proces podejmowania decyzji w ramach organu zarządzającego. (pkt 70)
- Skład organu zarządzającego będzie odzwierciedlał wiedzę, umiejętności i doświadczenie konieczne do wypełnienia jego obowiązków. W związku z tym **organ zarządzający jako całość będzie posiadał znajomość tych dziedzin, za które członkowie są zbiorowo odpowiedzialni, oraz umiejętności pozwalające na skuteczne zarządzanie instytucją i kontrolowanie jej, w tym w następującym zakresie:**
  - a) **działalność instytucji i główne ryzyka z nią związane;**
  - b) **każda istotna działalność instytucji;**
  - c) **znaczące obszary kompetencji sektorowej/finansowej, w tym rynki finansowe i kapitałowe, wypłacalność i modele;**
  - d) **rachunkowość finansowa i sprawozdawczość;**
  - e) **zarządzanie ryzykiem, zgodność z przepisami i audytu wewnętrznego;**

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Kryterium odpowiedniości zbiorowej

f) technologia informacyjna i bezpieczeństwa;

g) rynki lokalne, regionalne i globalne, stosownie do przypadku;

h) środowisko prawne i regulacyjne;

i) umiejętności i doświadczenie w zakresie zarządzania;

j) umiejętności strategicznego planowania;

k) zarządzanie grupami krajowymi (międzynarodowymi) oraz ryzykami związanymi ze strukturami grup, stosownie do przypadku. (pkt 71)

➤ **Ponieważ organ zarządzający pełniący funkcję nadzorczą jako całość będzie posiadał dobre umiejętności kierownicze, organ zarządzający pełniący funkcję nadzorczą jako całość będzie posiadał wystarczające umiejętności kierownicze umożliwiające skuteczną organizację swoich zadań oraz rozumienie i kwestionowanie stosowanych praktyk kierowniczych i decyzji podejmowanych przez organ zarządzający pełniący funkcję kierowniczą. (pkt 72)**

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Reputacja, uczciwość i etyczność

- Członek organu zarządzającego będzie uważany za cechujący się nieposzlakowaną opinią, uczciwością i etycznością, jeśli nie istnieją żadne obiektywne i dające się udowodnić podstawy wskazujące na to, że jest inaczej, w szczególności biorąc pod uwagę mające znaczenie dostępne informacje dotyczące czynników lub sytuacji określonych w pkt od 74 do 78. **Przy ocenie reputacji, uczciwości i etyczności wzięty zostanie również pod uwagę wpływ łącznych skutków drobnych incydentów na reputację członka.** (pkt 73)
- **Bez uszczerbku dla jakiegokolwiek podstawowych praw, przy ocenie nieposzlakowanej opinii, uczciwości i etyczności należy uwzględnić stosowne rejestry karne i administracyjne, biorąc pod uwagę rodzaj wyroku skazującego lub zarzutów, rolę pełnioną przez daną osobę, nałożoną karę, osiągnięty etap procesu sądowego oraz podjęte działania naprawcze.** Należy wziąć pod uwagę okoliczności towarzyszące, w tym czynniki łagodzące, powagę danego przestępstwa, działania administracyjnego lub nadzorującego, okres czasu, który upłynął od popełnienia przestępstwa, zachowanie członka od popełnienia przestępstwa lub podjęcia działania oraz związek przestępstwa lub działania z rolą pełnioną przez członka. **Stosowne rejestry karne lub administracyjne należy brać pod uwagę z uwzględnieniem okresów przedawnienia obowiązujących zgodnie z prawem krajowym.** (pkt 74)
- **Bez uszczerbku dla zasady domniemania niewinności stosowanej w postępowaniach w sprawach karnych oraz innych podstawowych praw przy ocenie reputacji, uczciwości i etyczność należy wziąć pod uwagę przynajmniej następujące czynniki:**

a) wyroki skazujące lub toczące się postępowania w sprawach karnych, w szczególności:

- i. przestępstwa określone w przepisach prawnych regulujących działania w zakresie bankowości, finansów, papierów wartościowych, ubezpieczeń, rynków papierów wartościowych lub instrumentów finansowych bądź płatniczych, w tym przepisów prawnych dotyczących prania pieniędzy, korupcji, manipulacji na rynku lub wykorzystania poufnych informacji i lichwy;

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Reputacja, uczciwość i etyczność

ii. przestępstwa w zakresie nieuczciwości, oszustwa lub przestępstw finansowych;

iii. przestępstwa podatkowe; oraz

iv. innego rodzaju przestępstwa określone w przepisach prawnych związanych ze spółkami, upadłością, niewypłacalnością lub ochroną konsumentów;

b) inne istotne środki podejmowane obecnie lub w przeszłości przez organ regulacyjny lub zawodowy w związku z niezgodnością z danymi przepisami regulującymi działania w zakresie bankowości, finansów, papierów wartościowych lub ubezpieczeń. (pkt 75)

➤ **Należy wziąć pod uwagę prowadzone dochodzenia, jeśli wynikają z zastosowanych procedur sądowych lub administracyjnych, lub inne analogiczne dochodzenia prowadzone na podstawie przepisów prawa, bez uszczerbku dla podstawowych praw jednostki. (pkt 76)**

➤ **Należy uwzględnić następujące sytuacje dotyczące przeszłej i obecnej działalności gospodarczej i kondycji finansowej członka organu zarządzającego ze względu na ich potencjalny wpływ na reputację, etyczność i uczciwość członka:**

a) jest on dłużnikiem niewywiązującym się z płatności (np. posiada w wiarygodnym biurze informacji kredytowej negatywną historię kredytową, jeśli jest dostępna);

Reputacja, uczciwość i etyczność

b) wyniki finansowe i wyniki działalności podmiotów stanowiących własność członka lub będących pod jego kierownictwem, lub takich, w których członek posiadał lub posiada znaczny udział lub wpływ, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania upadłościowego i likwidacyjnego oraz tego, czy i w jaki sposób członek przyczynił się do sytuacji, która doprowadziła do wszczęcia postępowania;

c) ogłoszenie upadłości konsumenckiej; oraz

d) bez uszczerbku dla zasady domniemania niewinności, procesy w sprawach cywilnych, postępowania w sprawach administracyjnych lub karnych, znaczne inwestycje lub udzielone ekspozycje lub kredyty w stopniu, w jakim mają znaczący wpływ na kondycję finansową członka lub podmiotów posiadanych lub kierowanych przez członka, lub w których członek posiada znaczny udział. (pkt 77)

➤ Członek organu zarządzającego będzie posiadał wysokie standardy etyczności i uczciwości. **Przy ocenie reputacji, uczciwości i etyczności należy wziąć pod uwagę co najmniej następujące czynniki:**

a) dowody wskazujące na to, że osoba nie postępowała w sposób przejrzysty i otwarty, lub nie współpracowała w kontaktach z właściwymi organami;

b) odmowę udzielenia, uchylenie, cofnięcie lub unieważnienie rejestracji, zezwolenia, członkostwa lub licencji w zakresie prowadzenia działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej;

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Reputacja, uczciwość i etyczność

- c) przyczyny rozwiązania stosunku zatrudnienia, zaufania lub stosunku powierniczego bądź podobne zdarzenie, a także żądanie rezygnacji z pracy na takim stanowisku;
- d) wykluczenie przez właściwy organ z działania w charakterze członka organu zarządzającego, w tym osób kierujących działalnością podmiotu w sposób skuteczny; oraz
- e) inne dowody przemawiające za tym, że osoba działa w sposób niezgodny z wysokimi standardami zachowania. (pkt 78)

Niezależność osądu

- Instytucje, oceniając niezależność członków, będą dokonywać rozróżnienia pomiędzy pojęciem „niezależności osądu” odnoszącym się do wszystkich członków organu zarządzającego instytucji a zasadą „bycia niezależnym” wymaganą w przypadku niektórych członków organu zarządzającego instytucji CRD pełniących funkcję nadzorczą. (pkt 79)
- „Niezależność osądu” jest wzorcem zachowania przejawiającym się w szczególności podczas dyskusji oraz podejmowania decyzji w ramach organu zarządzającego wymaganym od każdego członka organu zarządzającego bez względu na to, czy członka uważa się za „będącego niezależnym”. Wszyscy członkowie organu zarządzającego będą aktywnie angażować się w swoje obowiązki oraz będą w stanie wydawać własne rozsądne, obiektywne i niezależne decyzje i opinie, wykonując swoje funkcje i obowiązki. (pkt 80)

Niezależność osqdu

➤ **Institucje oceniając istnienie konfliktu interesów, o którym mowa w pkt 82 lit. b, określą faktyczne i potencjalne konflikty interesów zgodnie ze stosowaną przez instytucję polityką w zakresie konfliktu interesów oraz dokonają oceny ich znaczenia. Należy wziąć pod uwagę co najmniej następujące sytuacje, które mogą doprowadzić do faktycznego lub potencjalnego konfliktu interesów:**

- a) interes ekonomiczny (np. akcje, inne prawa własności czy członkostwa, udziały i inne interesy ekonomiczne w zakresie klientów komercyjnych, praw własności intelektualnej, kredytów udzielonych przez instytucje spółce posiadanej przez członków organu zarządzającego);
- b) osobiste lub zawodowe powiązania z właścicielami znacznych pakietów akcji instytucji;
- c) osobiste lub zawodowe powiązania z pracownikami instytucji lub podmiotu objętego zakresem konsolidacji ostrożnościowej (np. bliskie powiązania rodzinne);
- d) inne zatrudnienie lub poprzednie zatrudnienie w ostatnim okresie (np. pięciu lat);
- e) powiązania osobiste lub zawodowe z określonymi zainteresowanymi stronami (np. związanymi z istotnymi dostawcami, firmami konsultingowymi czy dostawcami innych usług);
- f) członkostwo w organie posiadającym sprzeczne interesy lub prawo własności w zakresie organu lub podmiotu posiadającego sprzeczne interesy;

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Niezależność osądu

g) wpływ polityczny lub powiązania polityczne. (pkt 84)

- **Wszystkie faktyczne i potencjalne konflikty interesów na poziomie organu zarządzającego będą odpowiednio zgłaszane, omawiane, dokumentowane, rozstrzygane i właściwie traktowane przez organ zarządzający (tj. podjęte zostaną konieczne środki minimalizujące ryzyko). Członek organu zarządzającego powstrzyma się od głosowania nad sprawą, w której członek ten popada w konflikt interesów. (pkt 85)**
- **Instytucje poinformują właściwe organy, jeśli instytucja rozpoznała konflikt interesów, który może mieć wpływ na niezależność osądu członka organu zarządzającego, w tym o podjętych środkach minimalizujących ryzyko. (pkt 86)**
- **Nie będzie się uważać za mające wpływ na niezależność osądu członka organu zarządzającego samo bycie akcjonariuszem, właścicielem lub członkiem instytucji, posiadanie prywatnych rachunków, kredytów czy korzystanie z innych usług instytucji lub podmiotu objętego zakresem konsolidacji. (pkt 87)**

Wytyczne EBA oraz ESMA ws. oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (c.d.)

Osoby pełniące najważniejsze funkcje

- **Ocena reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia osób pełniących najważniejsze funkcje będzie dokonywana w oparciu o takie same kryteria jak stosowane w przypadku oceny tego, czy spełnione zostały wymogi dotyczące odpowiedniości członków organu zarządzającego.** Przy ocenie wiedzy, umiejętności i doświadczenia należy brać pod uwagę rolę i obowiązki związane z określonym stanowiskiem. (pkt 39)
- Ocena odpowiedniości osób pełniących najważniejsze funkcje będzie dokonywana przed ich wyznaczeniem przez odpowiedzialną jednostkę instytucji CRD, która zgłosi wyniki oceny jednostce wyznaczającej oraz organowi zarządzającemu. **Znaczące instytucje CRD poinformują właściwe organy o wynikach oceny szefów jednostek ds. kontroli wewnętrznej i CFO, jeśli nie są oni częścią organu zarządzającego.** (pkt 162)
- **Jeśli zgodnie z oceną dokonaną przez instytucję CRD osoba pełniąca najważniejsze funkcje nie jest osobą odpowiednią, instytucja CRD nie wyznaczy tej osoby lub podejmie odpowiednie środki, aby zapewnić odpowiednie pełnienie funkcji na tym stanowisku.** Znaczące instytucje CRD poinformują o tym właściwy organ w odniesieniu do szefów jednostek ds. kontroli wewnętrznej i CFO, jeśli nie są oni częścią organu zarządzającego. Właściwe organy mogą wymagać takich informacji od wszystkich instytucji CRD oraz w odniesieniu do wszystkich osób pełniących najważniejsze funkcje. (pkt 163)

Wytyczne EBA oraz ESMA w sprawie oceny odpowiedniości członków (w tym prezesów) organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2017/12), Wytyczne EBA w sprawie zarządzania wewnętrznego (EBA/GL/2017/11).

Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych – informacje ogólne

Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych („Zasady Ładu KNF”) zostały przyjęte uchwałą KNF z dnia 22 lipca 2014 r. i obowiązują od dnia 1 stycznia 2015 r. i – jak w nich wskazano – **stanowią zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanych, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.**

Zasady Ładu KNF powinny zostać wdrożone przez instytucje nadzorowane przez KNF (w tym m.in.: banki), stając się istotnym dokumentem programowym w ich strategicznej polityce korporacyjnej oraz wpływać na kształtowanie właściwych zasad ich postępowania.

Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych – zakres regulacji

Zasady Ładu KNF dotyczą następujących kwestii istotnych z punktu widzenia instytucji nadzorowanych przez KNF, tj.: organizacji i struktury organizacyjnej, relacji z udziałowcami instytucji nadzorowanej, organu zarządzającego, organu nadzorującego, polityki wynagradzania, polityki informacyjnej, działalności promocyjnej i relacji z klientami, kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych oraz wykonywania uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta.

(KNF, *Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych*, 22 lipca 2014 r.)

Projekt Rekomendacji Z – informacje ogólne

Założenia projektu:

- **upowszechnienie dobrych praktyk** oraz przeciwdziałanie stosowaniu przez banki, w zakresie objętym Rekomendacją, nieprawidłowych praktyk zwiększających ryzyko ich działalności, a w konsekwencji zwiększenie odporności tych instytucji na trudne warunki rynkowe i tym samym wzrost stabilności sektora finansowego,
- **implementacja Dyrektywy CRD IV, wytycznych EBA, BKNB oraz OECD.**

Projekt Rekomendacji Z – zakres regulacji

Rekomendacja Z ma dotyczyć m.in. następujących kwestii:

- 1) **ogólnych zasad ładu wewnętrznego,**
- 2) **zasad działania, uprawnień, obowiązków, odpowiedzialności, kwalifikacji oraz wzajemnych relacji rady nadzorczej, zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje w banku,**
- 3) **standardów postępowania banku oraz konfliktów interesów na poziomie banku.**

Ocena odpowiedniości – kryteria

Kryteria oceny odpowiedniości – ustalane są w odniesieniu do zakresu kompetencji na zajmowanym stanowisku, wynikającego z ustawy, statutu banku, regulaminu organizacyjnego lub zakresu obowiązków na danym stanowisku:

Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dolożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności. - art. 483 § 2 k.s.h.

Zarząd

Zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę. – art. 368 § 1 k.s.h.

WZ i RN nie mogą wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. – art. 375¹ k.s.h.

Zarząd kieruje działalnością spółdzielni oraz reprezentuje ją na zewnątrz. – art. 48 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze

Podjęcie decyzji niezastrzeżonych w ustawie lub statucie innym organom należy do zarządu. – art. 48 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze

Szczególna rola prezesa zarządu banku

Zgodnie z art. 22a ust. 3 ustawy Prawo bankowe, prezes zarządu banku kieruje pracami zarządu, a ponadto podlega mu komórka audytu wewnętrznego. Szczególne przepisy, jak również postanowienia statutu, czy inne regulacje wewnętrzne banku (w tym, w szczególności wewnętrzny podział kompetencji, o którym mowa w art. 22a ust. 5 ustawy Prawo bankowe), mogą przyporządkowywać prezesowi zarządu także inne kompetencje, z zastrzeżeniem jednak ograniczeń wynikających z przepisów prawa, w szczególności z art. 22a ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, w świetle których nie mogą być łączone funkcje prezesa zarządu banku oraz członka zarządu banku nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności banku, a prezesowi zarządu banku nie może być powierzony nadzór nad obszarem działalności banku, stwarzającym ryzyko istotne w jego działalności).

Zarząd

Wspomniane funkcje i zadania realizowane przez prezesa zarządu banku związane są przy tym nie tylko z kierowaniem bieżącą działalnością banku (tj. nadzorowaniem i kontrolowaniem przebiegu działalności oraz rozstrzyganiem wyłaniających się problemów), **lecz z zarządzaniem w szerokim znaczeniu tego słowa**, tj. świadomym podejmowaniem decyzji mających za przedmiot rozstrzygnięcie spraw istotnych dla funkcjonowania banku i dokonywanie wyboru celów, sposobów i środków działania, **przejawiającym się w szczególności w:**

- 1) **organizowaniu działalności** – ustalaniu struktury organizacyjnej i sposobu, w jaki mają być wykonywane poszczególne operacje i inne czynności (procedury),
- 2) **wytaczaniu polityki, w tym globalnej strategii** – ogólnych kierunków działania w średnim, kilkuletnim okresie, jak również polityki szczegółowej, obejmującej konkretne zadania mające prowadzić do głównego celu,
- 3) **analizowaniu uzyskiwanych wyników i wyciąganiu wniosków praktycznych dla dalszej działalności.**

Nie można także abstrahować od faktu, iż bycie prezesem zarządu banku przydaje określone uprawnienia i obowiązki, których realizacja w sposób realny wpływa na działalność banku oraz wyznacza kierunki jego funkcjonowania.

Szczególną odpowiedzialność indywidualną za skutki kierowania działalnością spółki i reprezentowania jej na zewnątrz przypisać należy prezesowi zarządu, który kieruje pracami zarządu i dla którego, w przypadku banków, przepisy ustawy Prawo bankowe przewidują w związku z tym szczególną rolę.

Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych – najważniejsze zapisy

Organizacja instytucji nadzorowanej powinna zapewniać, że:

- 1) wykonywanie zadań z zakresu działalności podmiotu jest powierzane osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie,
- 2) określając zakres powierzanych zadań bierze się pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danym stanowisku. – § 4 ust. 4 pkt 1 i 2 Zasad Ładu KNF.

Udziałowcy nie mogą ingerować w sposób sprawowania zarządu, w tym prowadzenie spraw przez organ zarządzający instytucji nadzorowanej. – § 10 ust. 1 Zasad Ładu KNF.

Organ zarządzający powinien być jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym za zarządzanie działalnością instytucji nadzorowanej. – § 14 ust. 3 Zasad Ładu KNF.

Pelnienie funkcji w organie zarządzającym powinno stanowić główny obszar aktywności zawodowej członka organu zarządzającego. Dodatkowa aktywność zawodowa członka organu zarządzającego poza instytucją nadzorowaną nie powinna prowadzić do takiego zaangażowania czasu i nakładu pracy, aby negatywnie wpływać na właściwe wykonywanie pełnionej funkcji przez tę osobę w organie zarządzającym instytucji nadzorowanej. - § 17 ust. 1 Zasad Ładu KNF.

W przypadku niepełnego składu organu zarządzającego instytucji nadzorowanej powinien on zostać niezwłocznie uzupełniony. – § 18 Zasad Ładu KNF.

Rada nadzorcza

Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Do szczególnych obowiązków rady nadzorczej należy ocena sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, oraz wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie walnemu zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny. W celu wykonania swoich obowiązków rada nadzorcza może badać wszystkie dokumenty spółki, żądać od zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku spółki. – art. 382 § 1, 3 i 4 k.s.h.

Statut może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności przewidywać, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem określonych w statucie czynności. - art. 384 § 1 k.s.h.

Rada sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością spółdzielni. – art. 44 ustawy Prawo spółdzielcze.

Do zakresu działania rady należy:

- 1) uchwalanie planów gospodarczych i programów działalności społecznej i kulturalnej;
- 2) nadzór i kontrola działalności spółdzielni poprzez:
  - a) badanie okresowych sprawozdań oraz sprawozdań finansowych,
  - b) dokonywanie okresowych ocen wykonania przez spółdzielnię jej zadań gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania przez spółdzielnię praw jej członków,
  - c) przeprowadzanie kontroli nad sposobem załatwiania przez zarząd wniosków organów spółdzielni i jej członków;
- 5) zatwierdzanie struktury organizacyjnej spółdzielni;
- 6) rozpatrywanie skarg na działalność zarządu; – art. 46 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze.

Statut może zastrzec do zakresu działania rady jeszcze inne uprawnienia. (...) – art. 46 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze.

Rada nadzorcza

Rada nadzorcza banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu. – art. 9a ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

W banku istotnym działają:

- 1) **komitet do spraw wynagrodzeń,**
- 2) **komitet do spraw ryzyka**

- w skład których wchodzi osoby powoływane spośród członków rady nadzorczej banku. - art. 9cb ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

W banku istotnym działa komitet do spraw nominacji, którego członkowie są powołani przez radę nadzorczą spośród swoich członków.

Komitet do spraw nominacji, przy realizacji powierzonych mu zadań, uwzględnia, w miarę możliwości, potrzebę zapewnienia, aby proces decyzyjny w zarządzie banku nie został zdominowany przez jedną osobę, co mogłoby wpłynąć w sposób niekorzystny na interes banku.
– art. 9cd ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

Komitet do spraw nominacji albo rada nadzorcza, jeżeli nie powołano tego komitetu, przyjmuje politykę różnorodności w składzie zarządu banku, uwzględniającą szeroki zestaw cech i kompetencji wymaganych w przypadku osób pełniących funkcję członków zarządu. - art. 9ce ustawy Prawo bankowe.

Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych – najważniejsze zapisy

Organ nadzorujący powinien posiadać zdolność do podejmowania na bieżąco niezbędnych czynności nadzorczych w szczególności w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych lub istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istotnych ryzyk w działalności instytucji nadzorowanej, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej, w tym wprowadzania istotnych zmian w polityce rachunkowości mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej. – § 20 ust. 2 Zasad Ładu KNF.

Członek organu nadzorującego instytucji nadzorowanej powinien wykonywać swoją funkcję w sposób aktywny, wykazując się niezbędnym poziomem zaangażowania w pracę organu nadzorującego. Niezbędny poziom zaangażowania przejawia się w poświęcaniu czasu w wymiarze umożliwiającym należyte wykonywanie zadań organu nadzorującego. – § 23 ust. 1 i 2 Zasad Ładu KNF.

Nadzór wykonywany przez organ nadzorujący powinien mieć charakter stały, a posiedzenia organu nadzorującego powinny się odbywać w zależności od potrzeb. (...) – § 25 ust. 1 Zasad Ładu KNF.

W przypadku stwierdzenia w toku wykonywania nadzoru nadużyć, poważnych błędów, w tym mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej lub innych poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu instytucji nadzorowanej organ nadzorujący powinien podjąć odpowiednie działania, w szczególności zażądać od organu zarządzającego wyjaśnień i zalecić mu wprowadzenie skutecznych rozwiązań przeciwdziałających wystąpieniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości. – § 25 ust. 2 Zasad Ładu KNF.

Organ nadzorujący, jeżeli jest to niezbędne dla sprawowania prawidłowego i efektywnego nadzoru, może wystąpić do organu zarządzającego o powołanie wybranego podmiotu zewnętrznego w celu przeprowadzenia określonych analiz lub zasięgnięcia jego opinii w określonych sprawach. – § 25 ust. 3 Zasad Ładu KNF.

Osoby pełniące kluczowe funkcje

Osoby pełniące najważniejsze funkcje oznacza osoby posiadające znaczący wpływ na kierowanie instytucją, a które nie są członkami organu zarządzającego ani dyrektorem wykonawczym – CEO (osobą odpowiedzialną za zarządzanie i kierowanie całą działalnością gospodarczą instytucji).

Obejmują one:

1) szefów jednostek ds. kontroli wewnętrznej dot.:

- a) zarządzania ryzykiem** (nie dotyczy banków *vide* art. 22a ust. 4 oraz art. 20a ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo bankowe),
- b) nadzoru zgodności z prawem i**
- c) audytu** oraz

2) dyrektora finansowego – CFO (osoba odpowiedzialna za ogólne kierowanie wszystkimi następującymi działaniami: zarządzaniem środkami finansowymi, planowaniem finansowym i sprawozdawczością finansową),

jeśli nie są oni członkami organu zarządzającego, oraz

Wytyczne EBA oraz ESMA w sprawie oceny odpowiedniości członków (w tym prezesów) organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2017/12), Wytyczne EBA w sprawie zarządzania wewnętrznego (EBA/GL/2017/11),

Osoby pełniące kluczowe funkcje

3) inne osoby pełniące najważniejsze funkcje, jeśli zostały określone przez instytucje CRD zgodnie z podejściem opartym na analizie ryzyka.

Inne osoby pełniące najważniejsze funkcje mogą obejmować szefów znaczących linii biznesowych, oddziałów EOG/EFTA, przedsiębiorstw zależnych państwa trzeciego i pełniących inne funkcje wewnętrzne.

➤ **Instytucje CRD będą monitorowały na bieżąco reputację, uczciwość, etyczność, wiedzę, umiejętności i doświadczenie osób pełniących najważniejsze funkcje, aby w świetle istotnego nowego faktu rozpoznać sytuacje, w których należy dokonać ponownej oceny. Ponowna ocena będzie dokonana w szczególności w następujących przypadkach:**

- a) jeśli istnieją obawy dotyczące ich odpowiedniości;
- b) w przypadku istotnego wpływu na reputację osoby;
- c) w ramach kontroli zasad wewnętrznego zarządzania dokonywanej przez organ zarządzający;
- d) w każdym innym przypadku mającym znaczący wpływ na odpowiedniość osoby. (pkt 38)

Wytyczne EBA oraz ESMA w sprawie oceny odpowiedniości członków (w tym prezesów) organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2017/12), Wytyczne EBA w sprawie zarządzania wewnętrznego (EBA/GL/2017/11).

Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych – najważniejsze zapisy

Instytucja nadzorowana powinna posiadać adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej mający na celu zapewnienie: prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych a także sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego, zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych. – § 45 ust. 1 pkt 1 i 2 Zasad Ładu KNF.

System kontroli wewnętrznej instytucji nadzorowanej powinien obejmować wszystkie poziomy w strukturze organizacyjnej instytucji nadzorowanej. – § 46 ust. 1 Zasad Ładu KNF.

Instytucja nadzorowana powinna opracować i wdrożyć efektywną, skuteczną i niezależną funkcję zapewniania zgodności działania instytucji nadzorowanej z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych. Sposób organizacji funkcji zapewnienia zgodności powinien gwarantować niezależność wykonywania zadań w tym zakresie. – § 47 ust. 1 i 2 Zasad Ładu KNF.

Instytucja nadzorowana powinna opracować i wdrożyć efektywną, skuteczną i niezależną funkcję audytu wewnętrznego mającą w szczególności za zadanie regularne badanie adekwatności, skuteczności i efektywności, w szczególności systemu kontroli wewnętrznej, funkcji zapewnienia zgodności i systemu zarządzania ryzykiem. Sposób organizacji funkcji audytu wewnętrznego powinien gwarantować niezależność wykonywania zadań w tym zakresie. – § 48 ust. 1 i 2 Zasad Ładu KNF.

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach (z dotychczasowej praktyki KNF)

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach - z dotychczasowej praktyki KNF (c.d.)

Zasady nadzorczej oceny odpowiedniości – kwestie wstępne

Przepisy prawa nie precyzują, jaka wiedza, umiejętności i doświadczenie powinno zostać uznane za odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków. Sformułowanie to, podobnie jak pojęcie rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków, ma charakter klauzuli generalnej.

Np. w toku postępowania w sprawie wniosku o wyrażenie zgody na powołanie członka (w tym prezesa) zarządu banku KNF bada, czy dany kandydat spełnia wymogi wskazane w art. 22aa ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

Niespełnienie wspomnianych wymogów stanowi podstawę do odmowy wyrażenia przez KNF zgody na powołanie takiej osoby.

W związku z tym, że wymogi, o których mowa w art. 22aa ust. 1 ustawy Prawo bankowe mają charakter klauzul generalnych, z zasady nieostrych i niedookreślonych, ich wykładnia (konkretyzacja) należy do kompetencji KNF i dokonywana jest w indywidualnym akcie stosowania prawa, w ramach swobody decyzyjnej, mając w szczególności na względzie ustanowione przez art. 133 ust. 1 ustawy Prawo bankowe cele nadzoru bankowego, tj. zapewnienie bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych oraz zgodności działalności banków z przepisami ustawy Prawo bankowe, Rozporządzenia CRR, ustawy o NBP, statutem banku oraz decyzją o wydaniu zezwolenia na jego utworzenie, jak również przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi i Rozporządzenia MAR i aktami delegowanymi wydanymi na podstawie tego rozporządzenia.

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach - z dotychczasowej praktyki KNF (c.d.)

Wiedza, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków

Wykładnia gramatyczna art. 22aa ust. 1 ustawy Prawo bankowe (użycie funktora koniunkcji – spójnika „i”) wskazuje, że wiedza, umiejętności i doświadczenie powinny być rozpatrywane łącznie.

Oznacza to, że ocenie w zakresie niezbędności do kierowania bankiem podlega ogół wiedzy, umiejętności i doświadczenia posiadanych przez kandydata w wyniku uzyskania określonego wykształcenia i doświadczenia zawodowego, nie zaś odrębnie sama wiedza, same umiejętności lub samo doświadczenie.

Ustawa wymaga wszakże od kandydata, aby posiadał zarówno wiedzę, umiejętności i doświadczenie zawodowe oraz aby łącznie stanowiły one o zasobie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiednich do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków.

Ustawa Prawo bankowe używa pojęć wiedzy, umiejętności i doświadczenia w ich zwykłym kontekście semantycznym, dlatego pojęcia te interpretować należy zgodnie z językowymi regułami wykładni. Odpowiedniość można natomiast zdefiniować jako poziom pozwalający prawidłowo wykonywać powierzoną funkcję i związane z nią obowiązki – będzie ona rozumiana odpowiednio inaczej w zależności od charakteru banku (wielkość, profil ryzyka stopień skomplikowania działalności) oraz pełnionej funkcji i związanych z nią obowiązków.

Przesłanka dot. wiedzy – definicja

Wiedzę możemy więc zdefiniować jako ogół wiarygodnych informacji o rzeczywistości wraz z umiejętnością ich wykorzystywania (Encyklopedia PWN, <http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/3995573/wiedza.html>); nabywaną w wyniku procesów kształcenia oraz praktyki zawodowej (doświadczenia).

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach - z dotychczasowej praktyki KNF (c.d.)

Przesłanka dot. wiedzy – definicja

Za wiedzę, pozyskiwaną przede wszystkim w toku zdobywanego wykształcenia, należy zatem uznać zasób wiedzy zdobytej w ramach funkcjonującego na podstawie przepisów prawa (oficjalnego) systemu oświaty, który to zasób wiedzy, zależnie od poziomu i profilu uzyskanego wykształcenia, umożliwia jednostce poznanie otaczającego świata i skuteczne w nim funkcjonowanie, w tym wykonywanie określonego zawodu czy specjalizowanie się w określonych obszarach funkcjonowania społeczeństwa i państwa. Takie rozumienie pojęcia wiedzy nie pozwala precyzyjnie, *in abstracto* wskazać minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia odpowiedniego w aspekcie omawianego kryterium, tj. określić takich uniwersalnych cech wykształcenia, w szczególności co do poziomu (podstawowe, zawodowe, średnie, wyższe itd.) i profilu (ogólne, społeczne, przyrodnicze, humanistyczne, ścisłe, ekonomiczne, finansowe, prawnicze, techniczne itd.), których niespełnienie zawsze wiązałoby się z koniecznością uznania tego wykształcenia za nieodpowiednie i przesądzające o braku posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiednich do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków.

Przesłanka dot. umiejętności – definicja

Umiejętności możemy zdefiniować jako zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla działalności zawodowej (Słownik podstawowych terminów dotyczących krajowego systemu kwalifikacji, S. Sławiński (red.), Instytut Badań Edukacyjnych, 2013); a więc jako swego rodzaju pochodną wiedzy i doświadczenia polegająca na zdolności jej stosowania, wynikającą zarówno z posiadanego wykształcenia, jak i np. zdobytych uprawnień zawodowych oraz przebytych szkoleń.

Przesłanka dot. doświadczenia – definicja

Z kolei **doświadczenie powinno być definiowane jako ogół wiadomości zdobytych na podstawie obserwacji i przeżyć** (*Słownik Języka Polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/do%C5%Bwiadzczenie.html>); **praktyczne przygotowanie do wykonywania funkcji.**

Doświadczenie jest więc aspektem praktycznym przygotowania do kierowania bankiem. **Zgodnie z omawianymi zapisami, doświadczenie musi mieć charakter zawodowy, tj. być związane z wykonywaniem określonego zawodu, pracą zawodową. Doświadczenie to powinno odnosić się do kierowania bankiem, nie sposób bowiem uznać, iż doświadczenie zawodowe niezbędne do kierowania bankiem można nabyć praktykując zawodowo kierowanie przedsiębiorstwem o innej niż bank specyfice.** W szczególności odmiennosc ryzyk (zakres, skala, dynamika) cechujących funkcjonowanie innych niż banki regulowanych instytucji finansowych uzasadnia tezę, że do zapewnienia zarządzania bankiem w sposób ostrożny i stabilny niezbędna jest zdolność do należytego zarządzania ryzykami w banku.

Formalnym przejawem posiadania doświadczenia zawodowego w kierowaniu bankiem, jest więc staż pracy na stanowiskach kierowniczych w banku, rozumianym zgodnie z art. 2 ustawy Prawo bankowe jako podmiot wykonujące czynności bankowe (przede wszystkim udzielający kredytów) obciążające ryzykiem środki powierzone (przede wszystkim depozyty) pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym. **Aby jednak skutkować doświadczeniem wystarczającym (niezbędnym) do kierowania danym bankiem, staż ten powinien spełniać następujące warunki:**

- 1) być na tyle długi, aby pozwolił na zdobycie doświadczenia zawodowego w kierowaniu bankiem,** tj. pozyskanie na podstawie własnych obserwacji i przeżyć związanych z zawodowym praktykowaniem kierowania niezbędnego zasobu wiedzy i umiejętności,
- 2) mieć wymiar praktyczny,** tj. polegać na faktycznym wykonywaniu pracy na stanowisku kierowniczym, a nie tylko formalnym pełnieniu danej funkcji (np. w okresie długotrwałej nieobecności w pracy), czy też jedynie doraźnym zastępowaniu osoby zajmującej stanowisko kierownicze w czasie jej nieobecności,

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach - z dotychczasowej praktyki KNF (c.d.)

Przesłanka dot. doświadczenia – definicja

3) być pod względem długości i charakteru (zakres uprawnień i odpowiedzialności, podległe obszary działalności, struktura organizacyjna kierowanej jednostki, liczba podległych pracowników) **odpowiednim do specyfiki, rozmiaru, zakresu działalności oraz aktualnej potencjalnej przyszłej sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstwa bankowego, którym kandydat ma kierować**, w tym w aspekcie szczególnych obszarów działalności banku, za które kandydat miałby odpowiadać.

Za pracę na stanowisku kierowniczym należy bez wątpienia uznać pełnienie funkcji członka zarządu. Za pracę na takim stanowisku należy też uznać pełnienie wszelkich funkcji, z którymi związane jest kierowanie pracownikami (uprawnienie do oddziaływania na pracowników) **oraz bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w imieniu danego podmiotu w niektórych lub wszystkich obszarach jego działalności, z którymi to decyzjami związany jest nakaz określonego zachowania się** (działania lub zaniechania) **podległych pracowników, jak również odpowiedzialność za skutki tych decyzji dla poszczególnych obszarów działalności podmiotu.** Za takie funkcje – zależnie od obowiązujących przepisów prawa lub regulacji wewnętrznych określających przyporządkowany tym funkcjom zakres uprawnień i odpowiedzialności – można przykładowo uznać: głównego księgowego, dyrektora oddziału, kierownika przedsiębiorstwa lub jego wyodrębnionej części, zarządzającego jednostką organizacyjną w ramach poziomej konfiguracji struktury organizacyjnej (pion, departament).

Podsumowanie

Reasumując, przez posiadanie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiednich do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków rozumieć należy posiadanie określonego zasobu wiedzy i umiejętności związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa bankowego, zdobytych na podstawie własnych obserwacji i przeżyć oraz w ramach formalnego procesu kształcenia.

Podsumowanie

Ocena, czy wiedza, umiejętności i doświadczenie posiadane przez kandydata powinny zostać uznane za niezbędne (wystarczające) do kierowania bankiem nie może być dokonana *in abstracto*, w oderwaniu od profilu, rozmiaru, zakresu działalności oraz aktualnej i potencjalnej przyszłej sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstwa bankowego, którym kandydat ma kierować, w tym w aspekcie szczególnych obszarów działalności banku, za które kandydat ma odpowiadać.

Dlatego też **inne minimalne wymagania stawiane są kandydatowi na prezesa zarządu małego banku spółdzielczego, inne – kandydatowi na prezesa zarządu banku znajdującego się w trudnej, skomplikowanej sytuacji finansowej, a jeszcze inne – kandydatowi na prezesa zarządu jednego z największych pod względem wielkości aktywów banków w Polsce, dodatkowo prowadzącego działalność detaliczną, czy członkowi zarządu odpowiedzialnemu za kluczowe funkcje z zakresu efektywnego zarządzania bankiem, takie jak zarządzanie ryzykiem istotnym dla banku.**

Rękojmia należytego wykonywania obowiązków

Rękojmia powinna być definiowana jako gwarancja, zapewnienie o czymś – obiektywny brak niedających się usunąć wątpliwości co do zaistnienia w przyszłości określonego stanu.

Należyte wykonywanie obowiązków powinno z kolei być rozumiane jako wykonywanie obowiązków w sposób właściwy, stosowny, etyczny, uczciwy, rzetelny i prawidłowy – zgodny z przepisami prawa, bez uszczerbku dla ostrożnego i stabilnego oraz bezpiecznego dla gromadzonych środków zarządzania bankiem.

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach - z dotychczasowej praktyki KNF (c.d.)

Przesłanka dot. rękojmi – definicja

Wprowadzenie przesłanki rękojmiowej pozwala a jednocześnie obliguje organ administracji publicznej do dokonania prognozy, czy osoba, której ma być powierzona określona funkcja będzie w stanie w przyszłości rzetelnie i prawidłowo spełniać swe obowiązki wynikające z racji powierzonej funkcji. Przesłanka rękojmi należy do kategorii zwrotów niedookreślonych i stanowi przesłankę o charakterze ocennym wprowadzającą odesłania do systemu ocen pozaprawnych. Pojęciem niedookreślonym pomimo faktu, iż cechuje je duży stopień ogólności można i należy zakreślać granice. Rekonstruując znaczenie pojęcia „rękojmia” w pierwszej kolejności należy odnieść się do wyników wykładni gramatycznej. W języku polskim słowo „rękojmia” oznacza „poręczenie”, „zagwarantowanie czegoś”, „gwarancję”. „zabezpieczenie i pewność”, „zapewnienie o czymś” oraz „przyrzeczenie czegoś” (M. Szymczak (red) Słownik języka polskiego, Warszawa 1999, s. 56, t. III).

Kryteria badania, czy przesłanka dot. rękojmi jest wypełniona

Przepisy ustawy Prawo bankowe formułując przesłankę rękojmiową, posługują się nie jednym pojęciem niedookreślonym, a całą ich wiązką. Chodzi bowiem o dawanie rękojmi „należytego” wykonywania powierzonych obowiązków. Pojęcie „należytego wykonywania powierzonych obowiązków” należy w tym kontekście rozumieć jako wykonywanie obowiązków w sposób właściwy, prawidłowy, ostrożny stosowny, odpowiedni, a przede wszystkim uczciwy i praworządny, osiągając zamierzone cele bez uszczerbku dla prawidłowego – zgodnego z przepisami prawa, ostrożnego i stabilnego oraz bezpiecznego dla gromadzonych środków sprawowania określonej funkcji. Prawidłowe, właściwe, ostrożne, stosowne, odpowiednie wykonywanie powierzonych obowiązków oznacza, że działania podejmowane w ramach pełnienia powierzonych obowiązków są nie tylko zgodne z obowiązującymi przepisami, ale też rozsądne, podejmowane z należytą rozważą i bez nadmiernego ryzyka, zaś efekty tych działań są proporcjonalne do ich skali, nie powodują gwałtownych, nagłych zmian w sytuacji ekonomiczno-finansowej banku oraz nie wpływają negatywnie na postrzeganie banku jako instytucji godnej zaufania, należycie dbającej o bezpieczeństwo gromadzonych środków.

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach - z dotychczasowej praktyki KNF (c.d.)

Kryteria badania, czy przesłanka dot. rękojmi jest wypełniona

Rękojmia należytego wykonywania obowiązków, rozumiana jako zdolność do zapewnienia, zagwarantowania takiego postępowania, jest wymogiem odrębnym od kwalifikacji zawodowych (wiedzy, umiejętności i doświadczenia) odpowiednich do realizacji określonych obowiązków i **wynikać powinna przede wszystkim z reputacji danej osoby i jej postępowania** w życiu osobistym lub zawodowym.

Z tych względów na dawanie rękojmi należytego wykonywania obowiązków wpływ mają takie okoliczności dotyczące danej osoby jak:

- 1) karalność tej osoby, prowadzone przeciwko niej postępowania karne i postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe**, w tym zwłaszcza ściganie jej za czyn zabroniony w szczególności na mocy przepisów kodeksu karnego lub przepisów dotyczących działalności gospodarczej, w tym zwłaszcza finansowej, prania pieniędzy czy przepisów podatkowych,
- 2) sankcje administracyjne nałożone na tę osobę lub inne podmioty w związku z zakresem odpowiedzialności tej osoby**,
- 3) postępowania sądowe, które mogą mieć negatywny wpływ na sytuację finansową tej osoby**,
- 4) postępowania administracyjne, dyscyplinarne lub egzekucyjne, w których osoba ta występowała lub występuje jako strona**, a w szczególności postępowania służące egzekwowaniu prawa lub nałożeniu sankcji administracyjnych, w tym zwłaszcza nadzorczych, w związku z nieprzestrzeganiem przepisów dotyczących działalności gospodarczej, w tym zwłaszcza finansowej, jak też postępowania służące egzekwowaniu prawa ze strony jakichkolwiek innych organów administracji lub organizacji zawodowych,
- 5) inne naruszenia przez tę osobę przepisów prawa karnego, prawa wykroczeń lub prawa administracyjnego oraz inne nieprawidłowości** w działalności biznesowej i w relacjach biznesowych tej osoby, w tym zwłaszcza w związku z kierowaniem lub zarządzaniem działalnością banku lub inną działalnością finansową,

Kryteria badania, czy przesłanka dot. rękojmi jest wypełniona

6) okoliczności związane z przeszłą i obecną działalnością biznesową oraz stabilną kondycją finansową osoby ocenianej pod kątem potencjalnego wpływu na rękojmię, tj. wpisanie na listę nierzetelnych dłużników lub wszelkie negatywne wpisy na tego rodzaju liście prowadzonej przez uznane biuro informacji kredytowej, wyniki finansowe i biznesowe podmiotów, w których osoba oceniana była współnikiem lub którymi kierowała, w których osoba podlegająca ocenie miała lub ma znaczące udziały/ akcje ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich postępowań naprawczych, upadłościowych i likwidacyjnych oraz to, czy i w jaki sposób osoba oceniana przyczyniła się do sytuacji skutkującej takim postępowaniem; ogłoszenie upadłości konsumenckiej; oraz pozwy cywilne, postępowania administracyjne lub karne, duże inwestycje lub zaangażowania i zaciągnięte kredyty w stopniu, w jakim mogą one mieć znaczący wpływ na kondycję finansową osoby ocenianej.

Badanie rękojmi, poza oceną cech osoby mającej pełnić określoną funkcję, obejmuje również ocenę jej dotychczasowej działalności poprzez pryzmat oceny obszarów za które ponosiła odpowiedzialność na dotychczas zajmowanych stanowiskach.

Dokonując tej oceny nie sposób nie kierować się zakresem obowiązków na danym stanowisku, czy danymi ekonomicznymi.

Podsumowanie

Badanie rękojmi osoby, która ma pełnić określoną funkcję wymusza ocenę czy jest osobą, której dotychczasowa działalność z punktu widzenia należytego wykonywania dotychczas powierzonych obowiązków predestynuje ją do pełnienia tej funkcji, a w konsekwencji, czy możliwe jest wyprowadzenie pozytywnej prognozy, iż będzie ona w sposób obiektywnie nie budzący wątpliwości wykonywała w sposób należyty powierzone jej w przyszłości obowiązki.

Najważniejsze aspekty oceny odpowiedniości w obowiązujących regulacjach - z dotychczasowej praktyki KNF (c.d.)

Podsumowanie

Dotychczasowa działalność osoby poddanej ocenie z perspektywy przesłanki rękojmi stanowi prognostyk należytego wykonywania powierzonych obowiązków. Stąd też szczególnego znaczenia nabiera konieczność zbadania, czy negatywne zjawiska zaobserwowane w działalności podmiotu, którym osoba poddana procesowi regramentacyjnemu pełniła określone funkcje mogą zagrażać należytemu wykonywaniu powierzonych obowiązków. W konsekwencji, należy uznać, iż **badanie rękojmi danej osoby jest wielopłaszczyznowe i polega na ocenie i odpowiedzi na pytanie czy osoba ta daje „rękojmię” rozumianą jako gwarancję, a więc czy istnieją wystarczające przesłanki ku temu, by zasadnie przypuszczać, że osoba ta zapewni w przyszłości należyte wykonywanie powierzonych obowiązków.**

Gwarancja ta winna obejmować zapewnienie, iż działalność banku cechować będzie legalność, profesjonalizm oraz zapewnienie bezpieczeństwa powierzonych depozytów.

Na uwadze należy mieć także art. 22aa ust. 7 ustawy Prawo bankowe, zgodnie z którym członkowie zarządu i rady nadzorczej banku, są obowiązani pełnić swoje funkcje w sposób uczciwy i rzetelny, oraz kierować się niezależnością osądu, aby zapewnić skuteczną ocenę i weryfikację podejmowania i wykonywania decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem.

W związku z powyższym, tytułem uzupełnienia wcześniejszych rozważań należy wskazać, że **uczciwość, rzetelność i niezależność osądu powinny być rozumiane jako pełnienie funkcji w zgodzie z normami prawnymi i etycznymi, a także zdolność do dokonywania własnych, niezwiązanych, obiektywnych i merytorycznie uzasadnionych ocen oraz podejmowanie decyzji zgodnych z tymi ocenami.**

Departament Licencji Bankowych

tel. +48 22 262 48 13 dlb@knf.gov.pl
ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa
www.knf.gov.pl